

Článek uveřejněný v časopise Lidé a Země 12/2019

São Miguel: AZOROVÉ VÁNOCE

Chce se vám utéct před vánočním shonem a nenecháte se odradit škarohlídy, kteří se vás pokusí přesvědčit, že jedete do větru a deště? Pak zvažte Azorské souostroví, kde vám bude přecházet zrak ze zelené, a ještě se venku vykoupete v horké vodě.

Pravda je, že prosincový výlet na Azory není unikem do horka. Vánoční teploty se obvykle pohybují kolem patnácti stupňů a déšť rozhodně není jevem výjimečným. Jenomže i díky tomu jsem ten největší z azorských ostrovů, São Miguel, shledal jedním z nejzelenějších koutů planety, do jakého jsem se doposud dostal. Navíc jsme si užili božský sváteční klid.

Ostrov má rozlohu jen zhruba o polovinu větší než Praha, takže po většinu času se nám z očí neztratilo moře. Koneckonců vyhlídky patří k tomu nejkrásnějšímu, co São Miguel nabízí. Ty mají navíc často celkem poetické názvy. Možná vás to překvapí, ale ta nejpůsobivější se jmenuje „Pekelná ústa“ (Boca do Inferno). Nemusíte se ovšem ničeho bát, snad jedině toho, že parkoviště, odkud se na ni vychází, snadno přehlédnete. Procházka není náročná ani dlouhá a pohled na dva zaplavené krátery a sousední jezero, v němž se odráží zelené kopce, nám vzal dech i slova.

Jezera s vyhlídkou

Jezero se pyšní názvem Lagoa das Sete Cidades („Jezero sedmi měst“) podle sedmi kopců, které ho obklopují, a přímo ze silnice si ho můžete vychutnat z Královské vyhlídky (Miradouro da Vista do Rei). Ona jsou to vlastně jezera dvě, oddělená úzkým mostem, a každé má jinou barvu. Legenda praví, že je naplnily slzy pasáčka a princezny, kteří je vyplakali při svém posledním setkání kvůli lásce, již kvůli odlišnému společenskému postavení nemohli naplnit. Modrooký chlapec vytvořil jezero modré, zelenooká princezna zelené. Pro méně romantické duše mám přizemnější vysvětlení: dvojí zbarvení má na svědomí odlišná okolní vegetace, která se ve vodě odráží.

Jezero je dominantou i další vyhlídkové trasy. Tentokrát je „ohňové“ (Lagoa do Fogo), ale plameny v jeho okolí připomíná nanejvýš mlha, jež může podívanou často zhatit. Povětrnostní podmínky se tu střídají hodně rychle, takže nám stačilo chvíli počkat a scenérie se proměnila jako mávnutím hůlky Harryho Pottera. Pokud máte štěstí na počasí a chuť se trochu projít, nabízejí se dvě možnosti – sejít dolů na opuštěnou pláž nebo vyjet ještě výš, na Pico da Barrosa, a odtud se vydat po pěšině (pozor, po dešti bude promáčená) pokochat se pohledem na zvlněné zelené kopečky a hustěji obydlené pobřeží.

Rozbřesk u moře

Dáváte-li přednost moři a útesům, přijdete si na své bez sebemenší námahy, především na východním pobřeží, které je o něco drsnější, vegetace je tu hustší a silnice klikatější. Jestliže předpověď praví, že bude ráno svítit slunce, jedte ho přivítat na Ponta da Madrugada („Místo rozbřesku“). Snídani nebo svačinu si pak můžete vychutnat v krásně upravené barevné zahradě Ponta do Sossego („Klidné místo“). Ačkoli modré hortenzie, jež jsou pro Azory typické, bývají v prosinci už hodně unavené nebo i odkvetlé, bude se na tomhle místě příznivcům flóry líbit. Jen o kousek dál směrem k městečku Nordeste vás určitě okouzlí výhled (Vista dos Barcos) na malý maják Arnel, postavený na osmihranných základech. Nás nalákala i cesta, která se kolem něj vinula. Po ní se dá sejít až k moři, kde rybáři schraňují své malé bárky a rovnou v malé peci zpracovávají úlovky. Jen se připravte na to, že zpáteční cesta je slušným tréninkem pro nohy, srdce i plíce.

Méně známou vyhlídkou, již ale všude doporučuji, a to ideálně před západem slunce během tzv. zlaté hodiny, je Pico dos Bodes („Kozí vrch“), kde vás čeká malá dřevěná rozhledna a výhled tak široký, že se vám z něj zamotá hlava a

srdce zatetelí blahem. A můj poslední tip skoro ani nevyžaduje, abyste vůbec vystoupili z auta: Miradouro de Santa Iria se nachází hned u silnice mezi městečky Ribeirinha a São Brás na severním pobřeží.

Peklo...

Slíbil jsem koupání v horké vodě. Možná jste si při zmínce o patnáctistupňových teplotách v téhle souvislosti zaťukali na čelo. Jenomže São Miguel je sopečného původu, takže o páru, bublající bahno a teplé prameny na něm opravdu není nouze. Epicentrem aktivit tohoto druhu je městečko Furnas. Přímo v jeho centru jsme se doslova prodírali sirnými výpary, kterými vítr cloumal v nepravidelných směrech a útvarech. Malá oranžová jezírka či potůčky, průrvy rovnou do pekla a bublající vývěry se v době adventu dokonce dočkaly dekorace biblickými výjev, čímž dostalo celé místo lehce bizarní nádech.

Dřevěná lávka nás pak provedla malým geotermálním parkem u jezera (Lagoa) das Furnas, jenž neslouží pouze k edukačnímu účelu a pro turisty, ale využívají ho i místní restauratěři. Do velkého hrnce vloží různé druhy masa, klobásky a zeleninu a uzavřenou nádobu pak zakopou asi metr hluboko, kde už se vulkanicky rozpálená země postará o zbytek. Při procházce tak můžete vidět krtince i s označením, do jaké restaurace následně tato místní specialita, nazývaná Cozido das Furnas, poputuje. Varování šéfredaktora: porce jsou obrovské.

Ale teď už se opravdu pojd'me vykoupat. Začneme v krásném Parque Terra Nostra, který patří ke stejnojmennému hotelu. Nemusíte v něm bydlet, abyste si park užili, jen vás to bude stát osm eur. Nebudete litovat! Obrovský kulatý bazén se sytě oranžovou hladinou ve vás možná na chvíli vyvolá pochybnosti, zda vám ve vodě neupadnou některé části těla, ale jakmile se smočíte v příjemných pětatřiceti až čtyřiceti stupních Celsia, nebude se vám chtít ven. Více soukromí a útulnější prostředí nabízí podstatně menší jezírka, jež mají tentokrát barvu spíš brčálovou. Příjemná je ale i procházka po samotném parku.

... i ráj

Peklo už tu párkrát zaznělo, takže nastal čas na ráj. Ten jsme našli jen o pár set metrů dál, v termálních lázních Poça da Dona Beija (čtyři eura). Pět venkovních bazének obklopených hustou divokou vegetací, v každém jiná teplota vody, která stéká do zářivě oranžového koryta. Všechno působilo přírodně, přirozeně a vkusně. Strávili jsme tam jediné odpoledne, kdy nás zastihl déšť, a vůbec to nevadilo, spíš naopak. Otevřeno je až do 23 hodin, takže si tu můžete vychutnat i romantický večer. Já osobně si tam umím představit celý den.

Příležitostí k příjemnému relaxu je ale po ostrově víc, například velmi komorní přírodní rezervace Caldeira Velha, anebo naopak divočejší varianta Ponta da Ferraira, jež je záležitostí opravdu jedinečnou. Jedná se totiž o malou mořskou zátoku obklopenou ostrými lávovými útesy. Dostanete se do ní po bazénových schůdkách a teplotu vody si můžete regulovat sami podle toho, jak moc se vydáte k otevřenému moři. Termální pramen se tu totiž míchá s velmi studenou vodou oceánu.

Osvěžující drobnosti

Vsádím se, že jste netušili, že se na ostrově São Miguel nachází nejstarší a v současné době jediná čajová plantáž v Evropě, Chá Gorreana. Jde o rodinný podnik fungující od roku 1883. V malém muzeu můžete jejich výrobky v tekutém stavu zdarma ochutnat, ale já si velmi užil procházku mezi úhledně zastříženými pruhy čajovníku, které se vinou po mírném úbočí, z něhož se naskýtá – jak jinak – krásný výhled až k vodám Atlantiku.

Snad až pohádkovou oázou klidu je park Ribeira dos Caldeirões, navíc nás návštěva nic nestála (což je až na výjimky spíš standard). Jako by se tu zastavil čas. Je to v podstatě roklina s hustou vegetací, včetně vzrostlých kapradin a obrovských shluků hortenzií, s vodopády, starými kamennými domky, historickými mlýny a přístřešky pro poklidný piknik v krásném prostředí.

Za návštěvu stojí i malebná městečka s typickou architekturou a kostely. Dobrou základnou je Ponta Delgada, hlavní město celého souostroví, které o Vánocích svoje kouzlo ještě posiluje světelnou výzdobou. U výše zmíněného dvoubarevného jezera se rozkládá městečko Sete Cidades, jehož chloubou je kostelík svatého Mikuláše. A při hledání majáku Arnel jsme víceméně náhodou zastavili v poklidném Nordeste s bílým obloukovým mostem. Nad městem Vila Franca do Campo se tyčí kouzelná kaple Ermida de Nossa Senhora da Paz s úchvatným schodištěm.

Jak lépe zakončit den než podmanivým západem slunce? Vhodným adeptem je pláž Mosteiros se dvěma skalními útvary tyčícími se přímo z moře. Název ovšem dala tomuto místu skála třetí, jejíž tvar připomíná klášter.

Na ostrově São Miguel jsme strávili pět dní včetně toho Štědrého. Počasí bylo proměnlivé, ale déšť nás svlažil pouze jedenkrát. Neocenitelnou byla klidná a pohodová atmosféra, jež našim končinám v poslední době tolik chybí. Nám ovšem nechyběla klasická štědrovečerní hostina. Bramborový salát připravený ještě doma z českých surovin totiž není problém provést ani v příručním zavazadle.

DOBRÉ VĚDĚT

- **Bez auta se neobejdete.** Stačí vám to nejmenší, do jakého se vejdete. Jednak to oceníte v úzkých uličkách, jednak pořídíte pronájem vozu mimo hlavní sezonu za hubičku.
- **Plánujte podle počasí.** Ačkoli se dá itinerář systematicky připravit podle ucelených oblastí, ostrov není velký a můžete ho projíždět dle potřeby. Na hezké dny si nechte vyhlídková místa, dešťovou předpověď nebo chladné dny využijte ke koupání v termálních pramenech.
- **Dobře se najezte.** Pokud chcete ochutnat místní kuchyni v příjemném prostředí a nevyvětrat peněženku, zamiřte do podniku s názvem A Tasca v centru města Ponta Delgada.
- **Přelétejte zdarma.** Při splnění určitých podmínek musí letecká společnost SATA Air Açores umožnit přelety mezi jednotlivými ostrovy zdarma. Více informací: www.sata.pt
- **V létě na ostrůvek.** V hlavní sezoně může být skvělým zážitkem výlet na přílehlý ostrůvek Ilhéu de Vila Franca do Campo.